

JAVA-BODE.

NIEUWS-HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A^o. 1853.

Zaterdag 7 Mei.

N°. 36.

Prijs per halfjaar voor *Batavia* f 12.50
" " " " *Java* " 15.—
" " " " *Buitenbesittingen* " 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaterdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën met derselver herhaling is zeventig duiten voor de vijf woorden, behalve het zegel.

Benoemingen.

Koninklijk besluit van 20 Januarij 1853 no. 41, is het, aan den 2 luitenant *G. J. Haak*, laatst gediend hebbende bij de toenmalige 2 afdeeling infanterie van het Nederlandsch leger, bij H. D. besluit van 18 October 1841 no. 55, toegestaan pensioen, ingetrokken en als vervallen verklaard, gerekend van 1 Januarij 1853; — zijnde hem daarbij tevens verleend een eervol ontlag als officier.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

zijn verzoek, wegens vertrek, eervol, het lid in den raad van justitie te Amboina, *C. Bosscher*, benoemd assistent-resident van Koetei en de Oostkust van Borneo.

zijn verzoek, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de gewezen zoutverkoop-pakhuismeester te Soerabaya *C. F. Schmidgall*.

BENOEMD:

Bij het binnenlandsch bestuur ter Westkust van Sumatra.

kontroleur 1 klasse, *K. F. Stijman*, thans controleur 2 klasse.

kontroleur 2 klasse, *H. J. J. Gout*, thans controleur 3 klasse.

kontroleur 3 klasse, de ambtenaar 1 klasse, *mr. W. A. Hennij*, thans ter beschikking van den gouverneur aldaar.

Militair Departement.

BENOEMD:

adjutant in de 1 militaire afdeeling op Java, de 2 luitenant *A. F. de Vussy*, van het 13 bataillon infanterie.

lid der directie van het militair weduwen- en wezenfonds, de majoor der infanterie *H. A. J. G. van Hamel*.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, den kapitein der infanterie *J. Schneider*.

Advertentien.

Verkoop van Zegels.

De directeur der middelen en domeinen maakt bekend dat, gevende de afwezigheid met verlof van de collectrice van het regt het klein zegel te Batavia, de gepensioneerde ambtenaar *J. W. Thierbach* aldaar, van af 1 Mei aanstaande, zal zijn belast met het verkopen en den verkoop van zegels; waartoe, behalve in het huis, van af gezegden datum, ook nog zal worden gevaceerd het zegel-kantoor op het paleis te Weltevreden, dagelijks, van en Feestdagen uitgezonderd, van des morgens acht tot des middags twee uren. Terwijl na dien tijd, tot vijf uren des middags, zegels verkrijgbaar zullen zijn ten huize van den heer *Thierbach* op de Beng-Saharie over Jambatan Pinto-Besie.

Vertrek van de Landmail gedurende het Jaar 1853.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bij deze bekend, dat het vertrek der stoomschepen, bestemd voor den overtocht der brievenmalen van Batavia, via Muntok en Riouw, naar Singapore, gedurende 1853, zal plaats hebben als:

In de maand Mei	op 11 en 26 van die maand.
Junij	10 » 26 » » »
Julij	10 » 26 » » »
Augustus	9 » 24 » » »
September	8 » 25 » » »
October	10 » 26 » » »
November	9 » 26 » » »
December	11 » 27 » » »

Wij die schepen de terugreis van Singapore zullen aannemen binnen 24 uren na de aankomst aldaar van het van Ceylon verwachtte pakketstoomschip der Peninsular and Oriental Steam Navigation Company, zonder de aankomst afwachten van het stoomschip van Singapore.

De brievenpakketten, bestemd om met deze gelegenheid te worden verzonden, zullen gesloten worden bij het postkantoor te Weltevreden.

De briefpost voor 200 veel betreft de brieven voor Europa, Britsch-Indië, Batavia, enz., daags vóór het vertrek der stoomschepen naar Singapore, 's namiddags ten 1 ure.

De briefpost voor 200 veel aangaat de brieven voor Banka, Palembang en Riouw, twee dagen voor dat vertrek, op denzelfden tijd.

De Directeur voornoemd,
DE VEER.

De Ongeneeselijke Speculant.

I.

Daar is mijnheer Andrews, mijnheer Jesse Andrews, die den heer advocaat wil spreken, dus sprak een mijnheer klerken op zekeren morgen, terwijl hij in mijn particulier kabinet trad.

Goeden dag, mijnheer Andrews, sprak ik beleefd, toen hij enige oogenblikken daarna op mijn verzoek mij kwam. Ik heb goede berigten voor u.

Het goedaardige, zeer verstandige, maar thans door de versomberde gelaat van mijn bezoeker helderde die woorden eenigermate op. Nieuws van mijn neef Archibald? vroeg hij, terwijl hij zich nederzette.

Op is het, antwoordde ik. Hij beklagde zich zeer over het hankroet dat hij onlangs hebt gemaakt, en hij vertelde het dat daardoor uwe vrouw en uw zoonje verward, zijn peetkind, zich zoowel thans als in de toekomst vele ontberingen zullen moeten getroosten.

Waar heeft hij geen medelijden, omdat hij het mislukte speculatiën hoofdzakelijk toeschrijft aan wijsheid en gemis aan wereldkennis.

Daar is nog al duidelijk gesproken, murmureerde mijnheer Andrews. Maar ik vind het een raar soort van

zijn daden zien er vriendelijker uit dan zijne woorden. Hernam ik. Hij wil Archibald tot aan zijne meer-

Vendutien.

Op Maandag 9 Mei, voor het sterfhuis van wijlen *P. W. Jacobs*, in de Koestraat, van eenige goederen.

Op Dingsdag 10 Mei, voor het commissiehuis van *A. van Ommen en Co.*, van provisiën, manufacturen, goudwerken en byouteries; en ten 10 ure een factuur prachtige gravures in vergulde lijsten, in stellen van 6, 4 en 2 stuk.

Op Woensdag 11 Mei, in het local de Zon, op Molenvliet, door den makelaar *E. S. Voute*, van diverse meubelen, paarden, wagens, beudies, enz., alsmede eenige paren paars aangebragte kanarievogeltjes.

En precies ten 10 ure, door den deurwaarder *G. Buys*, het huis en erf, breeder omschreven in de *Jav. Cour.* van 9 Febr. j.l. n°. 12.

Op Donderdag 12 Mei, in het local van het collegie van boedelmeesteren, voor rekening des boedels van wijlen den Chinees *Khoes Tauw*, van eenige lijnwaden, meubelen en andere goederen meer.

En precies ten 11 ure, voor rekening van wijlen *Rachma, Mochamat Mesier*, ook genaamd *Hadjie Aboul Haliem, Rachima en Lasna*: het perceel, gelegen te Kienting, verponding n°. 3003. Voor rekening van wijlen *Mochamad Tayeb Abdulla*: een ledig erf, gelegen te Padjagalan, verponding n°. 7096. Idem, idem, n°. 7096.

Op Vrijdag 13 Mei, voor het commissiehuis van Gebr. *Rosette & Co.*, van diverse negotiegoederen.

En tegen 4 pct. vendusalaris, van een partij beschadigde lijnwaden, rood en wit garen, enz.

Op Zaterdag 14 Mei, des morgens ten 10 ure, in het local der Beurs, voor rekening van het gouvernement, van een hoeveelheid van 40,000 Mexikaansche dollars, en zulke bij kavelingen van 1000 stuks.

De vendutie te Meester-Cornolés, bij kapitein van *Bose*, is uitgesteld tot Zaterdag 14 Mei aanstaande.

Op Woensdag 18 Mei, voor de pakhuizen van *Pandel en Stiehaus* aan de Groote Rivier, door Gebr. *Rosette en Co.*, van diverse negotiegoederen en beschadigde lijnwaden.

Vertrekkende Personen.

Majoor *Sassen* en familie.

D. Hartevelt.

J. Keijner.

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 2 tot en met den 5 Mei 1853.

Marine Hotel. Jkhr. *L. G. G. de Meij* van Streefkerk, van Brouwershaven. — *L. L. Baumeester*, van Schiedam. — *P. de Jong*, van Amsterdam. — *F. Graeve*, van idem. — *R. A. Heijs*, van idem. — *A. Dronkers*, van de reede. — *S. J. Rotgans*, van Indramajoe. — *Dr. A. L. Gastmann*, van Herwijnen. — *A. J. T. Tijdeman*, van Rio-Janeiro. — *J. van der Wiel*, van Soerakarta. — *M. A. Jasper*, van Samarang. — *C. A. Vreede*, van de reede. — Jkhr. *J. E. W. F. van Raders*, van idem. — *Stein Parvé*, van idem.

Hotel Willem II. van Cattenburch, van Depok. — *G. J. Muller*, van Macassar.

NEDERLAND.

's Hertogenbosch, 2 Maart. Sedert 1850 zijn er over het bouwen van een kerk voor de R. K. gemeente te Berschem, in deze provincie groote geschillen ontstaan, tusschen de aannemers en het kerkbestuur, welk laatste beweerde, dat er grove afwijkingen van het bestek en de voorwaarden hadden plaats gehad en aan de kerk niet de noodige sterkte was gegeven. Het bestuur weigerde de restant-aannemings-som van f 12,000 aan de aannemers te voldoen. De zaak gaf aanleiding tot een procedure voor de arrondissementen regtbank en het provinciaal gerechtshof alhier. Zoowel de regtbank als het hof, dit laatste bij arrest van 1 dezer, heeft einde aan die zaak gemaakt, en de aannemers van den blaam gezuiverd, die anders op hen zou geworpen zijn. Hoewel er maar alleen tusschen de advocaten, *mr. Luyben* voor het kerkbestuur en *mr. M. T. Sassen*, voor de aannemers, over een exceptie van nietigheid der dagvaarding moest gepleit worden, hadden de aannemers door overlegging van stukken, hunne handelwijze geregvaardigd en het hof, dat het vonnis der regtbank

derjarigheid . . . Maar zeg mij eens, hoe oud is de kleine thans? .

• Tien jaar. Hij was twee jaar oud, toen zijn peetoom naar Indië vertrok! .

• Welnu, dan krijgt hij voor de eerstvolgende tien jaar een jaargeld van twee honderd pond sterling, vooruit betaalbaar in half jaarlijksche termijnen. — zoolang, namelijk, uw zoonje in leven blijft — opdat gij in staat zoudt zijn hem eene fatsoenlijke opvoeding te geven. Na verloop van dien tijd belooft uw neef het jonge mensch eene voordeelige plaats te bezorgen, en misschien zou hij nog wel iets voor u willen doen, mits gij u eerst eene fatsoenlijke betrekking hebt weten te verwerven. .

• Is dat alles? vroeg mijnheer Andrews.

• Alles? hernam ik. • Wat verwacht gij dan nog meer? .

• Ik hoopte, antwoordde hij, dat hij mij eenige duizend pond zou hebben geleend om mij weer vlot te kunnen maken. Ik weet eene heel secure speculatie, die, als ik om te beginnen, drie duizend pond had, binnen korten tijd mij een aardig vermogen zou bezorgen.

Mijnheer Jesse Andrews was, in 't voorbijgaan gezegd, een dier menschen, die altoos op den sprong staan om millionair te worden, maar wier eenige belemmering gelegen is aan gebrek aan de noodige fond-

bevestigde. de dagvaarding vernietigde en het kerkbestuur in al de kosten veroordeelde, overwoog tevens: dat het kwestieuse kerkgebouw voor de dagvaarding bereids in zijn geheel was voltooid en als zoodanig door de daartoe gedelegeerde ambtenaren van den waterstaat, met het opzigt belast, bij herhaling was opgenomen en verklaard in orde te zijn opgeleverd, alsmede dat het geheele onderhoud van het werk gedurende drie maanden daarna, ingevolge de aanbesteding, was ten uitvoer gebragt en het voor de tweede maal was opgeleverd en goedgekeurd. Deze zooveel gerucht gemaakt hebbende zaak is alzoo ten gunste der aannemers uitgevallen.

Men verzekert ons, zegt het Handelsblad, dat de negotiatie tot vestiging van eenen nationalen schouwburg op te Botermarkt te Amsterdam, veel kans heeft om zonder eenige bijdrage van buiten 's lands, door inschrijvingen van Hollandsche deelhebbers volteekend te worden, als zijnde daartoe reeds aanbiedingen van f 50,000 gedaan. Eenige der voornaamste aannemers als de heeren *Kors Hartog en co. Visser en van Doorn en co. Schouten Maxwill en Sebil en co.* moeten zich ook reeds bereid hebben getoond, om voor de geraamde kosten van f 450,000 te concurreren.

Dooveren, 2 Maart. Het voorval met den dollen hond, waarvan eergisteren in de *N. R. C.* uit Baardwijk geschreven werd, heeft hier algemeen angstige bezorgheid en vrees doen geboren worden. Alleen in deze plaats en in de naburige gemeente Drongelen zijn, zoo ver bekend is, niet minder dan 19 honden gebeten behalve de andere dieren en ook menschen. Het verwondelijkste van alles is, dat genoemde dollen hond, des avonds omstreeks 9 ure, gedurende ongeveer een uur voor de deur heeft gelegen van het huis van *L. van der Kolk* alhier, waar op die oogenblik onderscheidene menschen in- en uit gingen, zonder gemoeid te worden, en zonder dat men wist, dat die hond werkelijk dol was; eerst toen hij zich van de deur, ven bedoeld huis verwijderde, begon hij zijne dolheid en razernij te openbaren. Van hier nam het beest, over Gansoijen en den Tol, de wijk naar Drongelen, en werd het daar door den zoon van *Willem van Dijk*, na eene langdurige worsteling met een zakmes afgemaakt doch niet zonder dat de jongeling belangrijke wonden bekam, hetwelk hem en zijne ouders in de uiterste ongerustheid doet verkeeren. Men heeft dadelijk geneeskundige hulp ingeroepen; daartoe is men hier mede overgegaan en heeft men wijders alle te bedenken voorzorgsmaatregelen in acht genomen.

Ongelukkiglijk waren bijna alle bewoners dezer omstreken ontbloot van schietgeweer. Eenige processen over jagt aangelegenheden, zoo als die van de Gebr. *Honings* uit Baardwijk *J. de Kort* enz., waarbij door de ambtenaren, met de uitvoering der jagtwet belast, ongelukkige grepen waren gedaan, hebben aanleiding gegeven, dat men zich van jagtgereedschap ontdoed, of het in onbruikbaren staat liet, ten einde, bij valsche aanklagt, een deugdelijk bewijs van onschuld voor de hand te hebben. Deze omstandigheid gaf geheel ongezoekt aanleiding, dat men den bewusten gevaarlijken hond niet op een afstand onschadelijk maken kon. Algemeen wordt hier de hoop gekoesterd, dat de hooge regering maatregelen zal weten te nemen en te doen uitvoeren, om deze vreeselijke plaag, die thans weder zoo veel schrik en angst heeft verspreid, te doen ophouden.

ENGELAND.

London, 2 Maart. Gisteren zijn vier schepen, uit Australia aankomende den Teems opgevaaren, eene lading inhebbende ter waarde van £ 1,500,000 (f 1,800,000,—) aan staven goud. Dit is de rijkste en gewichtigste lading die tot heden uit Australië en waarschijnlijk ook uit andere goudlanden is verzonden. Een sterk detachement politiedienaren bewaakte de ontschepping.

Men leest in de *Daily News* van 1 Maart. Gisteren avond had er in het posthotel een zonderling voorval plaats. Acht-en-dertig zakken met naar

sen om te beginnen. Ik gaf hem te kennen dat het mij leed deed dat hij zich bedrogen zag in zijne hoop; maar aanzien ook zelfs de beleefde en mooiste woorden niets dan ijle wind zijn voor iemand die slechts geld wil zien, verwijderde zich de heer Andrews, nadat hij de eerste halfjarige uitbetaling met een zeer ontevreden gezigt in zijn zak had gestoken.

Nog twee andere half jaarlijksche termijnen werden door hem op den vervalldag in ontvangst genomen, en toen hij mij bij de laatste daarvan kwitantie gaf, zeide hij, als in het voorbijgaan: • Vermoedelijk zouden deze uitbetalingen wel ophouden, als Archy kwam te sterven? .

• Misschien wel niet, antwoordde ik, zonder nog over zijne vraag na te denken; • ten minste zoo lang als gij voor u en uwe vrouw nog geen uitkomst hebt gevonden. Uw zoonje is immers toch niet ziek, hoop ik? • voegde ik er bij.

• Neen, God dank op dit oogenblik niet, antwoordde Andrews, tot achter de ooren rood wordende, en met eene verlegenheid die mij trof. Onwillekeurig voor mij nu de gedachte voor den geest, dat de knaap kon overleden zijn, en dat Andrews dit voor mij verborgen wilde houden, om het jaargeld te blijven ontvangen. • Wacht eens, sprak ik, • uw tegenwoordig adres is immers Norton Folgate, niet waar? Binnen eenige dagen zal ik het plezier hebben eene visite bij u te ko-

Australië bestemde brieven, naar Plymouth gezonden, kwamen te London terug, omdat de stoomboot nog niet gereed was. Die zakken waren nat geworden en men achtte het noodig ze te openen. Toen zag men dat de brieven en dagbladen, duizenden in getal, zoodanig door de vochtigheid aan elkander kleefden, dat men ze, zonder vernietiging of scheuring, niet scheiden kon. Honderde adressen der dagbladen waren uitgewischt en die der brieven onleesbaar geworden. Men nam dadelijk de noodige maatregelen om ze te droogen ten einde de brieven, wier adressen nog leesbaar zijn, met de stoomboot van den 4 Maart te kunnen verzenden.

London, 4 Maart, ('smorgens). In de op gisteren gehouden zitting van het lagerhuis heeft lord Dudley Stuart aan het gouvernement inlichtingen gevraagd, nopens de van Oostenrijk en Turkije ontvangene stukken, betreffende de Montenegrijnen.

— Onze dagbladen houden zich dezer dagen bezig met eene persoonlijke kwestie van vrij teederen aard. In 1833 achtte het parlementaire comité, in zijn rapport over den stand des legers, de tractementen van den kolonel der grenadiers en van de lijfwachten te hoog, bedragende dezelve alstoen £ 4000 en £ 4500. Doch, daar de hertog van Wellington toen ter tijde beide waardigheden bekleedde, besloot men de tractementen vooralsnog onverminderd te laten. Tevens werd besloten, dat zij voor zijne opvolgers op £ 2000 en £ 3000 zouden worden gebragt, hetgeen nog meer dan het dubbel was van het tractement van de overige. De commissie bepaalde echter, dat de titels van kolonel bij de grenadiers en de lijfwachten, slechts aan personen van wezenlijke verdiensten, en aan de aanzienlijkste veteranen van ons leger, zouden mogen geschonken worden.

Thans zijn genoemde betrekkingen aan prins Albert en prins George van Cambridge toevertrouwd. Gelijk reeds vroeger werd medegedeeld, hebben kolonel Lindsay en de heer Hume dienaangaande den heer Sidney-Herbert, in de zitting van het lagerhuis van Dingsdag geïnterpelleerd. De secretaris van staat voor het departement van oorlog heeft geantwoord, dat aan het besluit der commissie, voor zoo ver betreft de vermindering van de tractementen, was voldaan, doch, dat genoemde heeren verkeerdelijk hadden begrepen, dat de gemelde waardigheid slechts als eene belooning voor eenen langen diensttijd kon worden verworven. Voor het lagerhuis blijft thans over om te beslissen, of dit laatste al of niet de bedoeling der commissie is geweest.

— In de afgelopen week zag een verslag van den heer Hume het licht, betreffende het bekende aantal personen, welke zich gedurende de afgelopen jaren aan dronkenschap en onbehoorlijke gedragingen hebben schuldig gemaakt. Uit dat verslag blijkt dat in 1851 door de politie der hoofdstad in hechtenis werden genomen wegens dronkenschap 10,668 personen (onder deze bevinden zich 6,237 personen van het mannelijke en 4,461 van het vrouwelijke geslacht); wegens wangedrag 6,318 personen (onder deze 2,556 van het mannelijk en 3,762 van het vrouwelijke geslacht). Wegens dronkenschap en wangedrag werden binnen het politie-district der hoofdstad in hechtenis genomen 12,504 personen, van welke 6,972 tot het mannelijke en 5,532 tot het vrouwelijke geslacht behoorden. De bevolking district binnen het geheele politie bedroeg in 1851 omtrent 2,399,104 zielen. In 1851 werden door de politie der city om meer gemelde redenen in hechtenis genomen 931 personen, tellende de geheele bevolking 127,869 zielen.

Een tweede verslag is door het lagerhuis uitgegeven, waarin wordt medegedeeld, dat in 1851 de politie te Edinburgh in hechtenis heeft genomen 2793 personen, wegens dronkenschap en wangedrag, tellende de bevolking omtrent 166,000 zielen; te Glasgow 14,870 personen, onder deze 10,012 van het mannelijke en 4,858 van het vrouwelijke geslacht). In dat jaar had Glasgow eene bevolking van 333,657 zielen.

DUITSCHLAND.

Wenen, 2 Maart. Z. M. de keizer bevindt zich thans buiten gevaar, doch dit was eenige dagen geleden, niet het geval. De officiële bulletins waren niet overeenkomstig de waarheid, want zij bemantelden den ongunstigen toestand, waarin de keizer verkeerde. Het blijkt thans ook, dat het gezigtvermogen van den keizer door den ontvangen stoot op het achterhoofd zeer geleden heeft; men hoopt evenwel, hem ook hiervan te genezen.

De aartshertog Ferdinand Maximiliaan, broeder des keizers en vermoedelijke troonsopvolger, heeft eene proclamatie uitgevaardigd, waarin hij alle goede patriotten aanspoort, om hij te dragen tot de oprigting eener kerk, in den Gothischen stijl, te Wenen, ter herinnering aan de gelukkige redding des keizers.

— Het decreet tot in beslagname der goederen van de uitgewekene of in de onlusten betrokkene Lombarden, is den 28sten Februarij te Verona gepubliceerd en heeft in Lombardije eene groote sensatie verwekt. Dit

decreet is omtrent de helft der vorige maand in werking getreden, zoodat vele hypotheeken, die na dien tijd op thans in beslag te nemen goederen gegeven waren voor de houders verloren zijn.

Wenen, 3 Maart. De sedert lang voorbereide wet houdende afschaffing van al de heerlijke regten in Hongarije, Croatië en Slavonië, is thans in werking getreden. Het is een zeer belangrijken maatregel, die zonder twijfel de landbouwende bevolking in die gewesten, zeer gunstig voor de keizerlijke regering zal stemmen. Het oogmerk is daarbij zeer goed gekozen om de wet in werking te brengen.

— De gezondheid des keizers is steeds verbeterende; er zal voortaan, 700 lang zulks noodig mocht zijn, slechts één bulletin daags, nopens den toestand van Z. M. worden uitgegeven.

— Het bekende artikel in de Times, over de staatkundige uitgewekenen, is hier heden per telegraaf bekend geworden en heeft in de politieke kringen een diepen indruk gemaakt. Men vooronderstelt, dat op nieuw en met meer aandrang bij Engeland op de verdrijving der bedoelde uitgewekenen zal worden aangedrongen, waarbij Oostenrijk vooral met klem zal wijzen op Kossuth, die steeds al het mogelijke blijft aanwenden, om in Hongarije een opstand te bewerken en het Oostenrijksche gezag in die streken, te ondermijnen.

Frankfort, 3 Maart. Uit Berlijn verneemt men, dat, ofschoon men in de hoogere kringen aldaar de hoop koestert, van den vrede in Europa te zien behouden, echter van de zijde der regering niets verzuimd wordt, om op elke gebeurtenis voorbereid te zijn. Zoo hebben onderscheidene, in de krijgskunde ervaren officieren den last bekomen, om de noodige plannen te ontwerpen, ter afwering van alle gevaar, waarmede niet alleen de Pruisische, maar over het algemeen, de Deutsche grenzen bedreigd zouden kunnen worden.

Frankfort, 4 Maart. In hare zitting van eergisteren, heeft zich de Wurtembergse tweede kamer, met eene meerderheid van 47 tegen 34 stemmen, voor de wederinvoering der doodstraf en der lichamelijke kastijdingen, verklaard.

Het plaatsvervagen bij de militaire dienst, door de invoering der Deutsche constitutie, vroeger afgeschafte, wordt thans weder in de meeste Deutsche staten hersteld.

— Naar men verneemt, was de graaf von Leiningen overbrenger van een eigenhandigen brief des sultans aan den keizer van Oostenrijk. Op hetzelfde stoomvaartuig, dat den graaf naar Triëst bragt, bevond zich mede een voornaam Turksch ambtenaar, die aan Omer-pacha den firman des sultans overbragt, houdende het bevel: om de vijandelijkheden tegen de Montenegrijnen dadelijk te staken. Vóór het aankomen van dit bevel hebben, naar men verneemt, nog onderscheidene bloedige gevechten tusschen de Turken en de Montenegrijnen plaats gehad, in welke de laatsten belangrijke voordeelen behaalden.

Nopens de concessieën door de Porte aan Oostenrijk gedaan, is nog niets op officiële wijze bekend. Volgens eene mededeeling uit Konstantinopel zoude het grondgebied van Kleck en Satorina afhankelijk van Turkije blijven, zonder echter dat de Turksche regering over dit grondgebied zou hebben te beschikken. Deze voorwaarde klinkt overigens zeer zonderling. — De Turksche troepen zullen voorts het Montenegrijnsche grondgebied onverwijd moeten ruimen. De Hongaarsche en andere vlugtelingen zullen van de Oostenrijksche grenzen verwijderd worden gehouden. Eindelijk zal door de Porte eene schadevergoeding van 4 miljoen piasters worden toegestaan aan de Oostenrijksche onderdanen, die bij de Bosnische onlusten geleden hebben.

— Voor het hooge koninklijke gerechtshof diende heden de zaak van den rijksgraaf Karel Alfred von Maltzahn-Wedell, beschuldigd van het afleggen van een valschen eed, door het verzwijgen van twee aktes, die naderhand in zijn bezit gevonden werden. De rijksgraaf was daarvoor in eerste instantie veroordeeld; tot verlies zijner adelijke regten en van de nationale kokarde, alsmede tot een dwangarbeid van 18 maanden, met bijbepaling, dat het vonnis op de gewone wijze zou worden openbaar gemaakt. Het hooge gerechtshof verzachtte deze, tegen den appellant uitgesproken straf, en veroordeelde hem tot zes maanden gevangenisstraf, zonder meer.

— Als een bewijs van de vreeselijke mishandelingen waaraan hier dieren bloot staan, kan dienen, dat eergisteren een hond op straat gezien is, die ter halve lijve was gevuld en door de omstanders, uit mededoogen, werd gedood. Gisteren betrapte de politie een smidsknecht, die bezig was een grooten levenden kater, te villen. De niet onbelangrijke prijzen, die de bontwerkers voor de vellen van sommige honden, katten, enz. betalen, zijn veel oorzaak van al die barbaarschheden.

FRANKRIJK.

Uit eene circulaire van den prefect van het departement du Var ziet men, hoedanig de toestand is der staatkundige veroordeelden, die onlangs gratie hebben be-

komen. Zij zijn namelijk aan bijzondere ten hunne opzigt genomen maatregelen onderworpen en kunnen iederen dag door dezelfde straf getroffen worden, welke zij zijn ontslagen, zoodra het bewind dit moge goedvinden.

— De keizer heeft in eene bijzondere audientie de Nederlandschen gezant baron Fagel, ontvangen, die hem de brieven overhandigde van zijnen Vorst, in antwoord op de notificatie van het koninklijk des keizers.

— Bij de gastralen, die de arbeiders ter gelegenheid van 24 Febr. hielden, stelden zij de gezondheid der keizerin in en werd die met geestdrift gedronken. De agenten van politie waren daarover zeer te vreden; zij vermoedden echter niet, dat de arbeiders te voren over eengekomen waren om, ten einde ongestoord aan hun gevoelens lucht te kunnen geven, voor het woord Republiek het woord keizerin te bezigen.

— Omtrent de gravingen, die onder het toezigt van den heer Place, Fransch consul te Mersoul, op het terrein van Khorschad, gedaan worden, verneemt men de volgende bijzonderheden: In de eerste plaats ontdekten men eene dubbele rij zuilen, met terrassen daarop, en een muur van 5 voet hoog en 21 voet lang, bestaande uit fraai beschilderde en gemailleerde steenen met afbeeldingen. Later heeft de heer Place nog eene belangrijke ontdekking gedaan, bestaande in een standbeeld, het eenige Assyrische beeld, dat tot dusver gevonden werd. Dit beeld, hetwelk 4½ voet hoog en geheel ongeschonden is, stelt een persoon voor met een flesch in de handen, en is uit gipsachtig marmer vervaardigd.

— Er heeft eene gewichtige arrestatie plaats gehad. Een oud fabrikant is bij de justitie aangeklaagd te worden, als niet alleen deel te hebben genomen aan den opstand van Junij 1848, maar zelfs als de moordenaar of althans een der moordenaars, van Mgr. Affre, aartsbisschop van Parijs.

Deze mededeeling is gedaan door eene vrouw, die tijdens den opstand in de faubourg St. Antonine woonde niet ver van de plaats, waar de barricade, op welke de roemde geestelijke gedood werd, was opgericht. De vrouw, ten gevolge eener ziekte naar het hospitaal la Salpêtrière, gebragt, waar zij hare kwaal van den 10ten tot dag voelde verergeren, wilde, vóór dat zij den gaf, zich van een duren pligt kwijten, en verklaarde derhalve aan eene der liefdadige zusters in het hospitaal, dat zij een gewichtig feit, 'twelk met de staatkundige gebeurtenissen van 1848 in verband stond, en wel geheim loodzwaar op haar hart drukte, wenschte openbaren.

Zij verklaarde daarop, dat zij den man kende, den aartsbisschop van Parijs gedood heeft. Daar echter met een zeker ongelooft vernomen werd, bleef op het hardnekkigst dit feit bevestigen, en verklaarde verder, aan de justitie de noodige inlichtingen te willen geven. Een magistraatspersoon begaf zich diensvolgens onverwijd naar het hospitaal, dien zij de toediening onstandig verhaalde.

Een bevel van inhechtenisneming werd al spoedig daarop uitgevaardigd tegen den fabrikant, die gearresteerd en overgebragt werd in het huis van arrest militaire justitie, onder de beschuldiging van deel te hebben genomen aan den opstand van Junij 1848 en van moord op den aartsbisschop van Parijs.

Een geregeld onderzoek zal weldra meer over de zaak doen kennen.

— De graaf Camarata heeft zich door een pistolschot van het leven beroofd en zijn neef en bevriend Z. K. H. de prins Napoleon tot zijn testamentairen executeur benoemd. De oorzaak van dien zelfmoord wordt toegeschreven aan het spel waardoor de graaf zich diep in schulden had gewikkeld.

Parijs, 5 Maart. De Moniteur verhaalt den doed van den Graaf Camarata, een naauw bloedverwant van den keizer Napoleon III, op de volgende wijze:

De graaf Camarata, zoon van de prinses Bachiocchi, maakte heden morgen een einde aan zijn leven. Hij kan zich dat noodlottig besluit, dat men aan eene persoonlijke zinsverbijstering toeschrijft, niet verklaren. Was rekestmeester bij den staatsraad en onderscheidde zich door zijnen dienstijver en zijne bekwaamheden. Zijne toekomst bood hem de beste vooruitzichten. De heer de Chasserin, zijn collega en bloedverwant heeft zich dadelijk met den prefect naar het toedienende dezer droevige gebeurtenis begeben. Zij werden gevolgd door den minister van Staat, den minister van binnenlandsche zaken en den groot zegelbewaarder.

Mevrouw de prinses Bachiocchi bevond zich sedert den vorigen dag op haar landgoed in de onstreken van Parijs en Z. K. H. de prins Bonaparte is dadelijk naar waarts vertrokken om haar dat smartelijk voorval te deelen.

ITALIE.

De berigten uit Rome omtrent den toestand van H. Eerw. Pater Roothaan, Generaal der Jesuiten, die bij voortdoring hoogst ongunstig. De linkerzijde

men maken.

„Dat zal ons zeer aangenaam zijn,“ antwoordde Andrews met nadruk en op een min of meer stekelingen toon. „Gij zult Archibald in vollen welstand aantreffen.“

Deze laatste woorden verdreven den argwaan, dien ik had opgevat, en verscheidene weken verlieten, terwijl Andrews en zijne aangelegenheden mij geheel uit de gedachten gingen, als had er voor mij nooit zulk een man bestaan.

Op den bepaalden tijd kwam Andrews weder op mijn kantoor en werd terstond in mijne kamer gebragt, juist toen een andere cliënt zich verwijderde. Hij was in zwaren rouw gekleed en op het eerste gezigt vermoedde ik reeds dat of zijne vrouw of zijn kind gestorven waren, een vermoeden overigens dat zich nauwelijks bevestigde door de uitdrukking van zijn gelaat. Jesse Andrews namelijk, was, in weerwil van alle zijne gebreken en dwaasheden, bekend als een zeer teeder echtgenoot en vader; en thans scheen hij wel is waar in een opgewonden, onrustigen, zenuwachtigen toestand te verkeeren maar in den onzekeren, ontevreden blik dien hij beurtelings overal heen wierp, behalve naar mijne oogen, was naar 't mij voorkwam, volstrekt geen vadersmart te lezen.

„Wat is er? Wat is er, mijnheer Andrews?“ vroeg ik in zekere spanning, daar ik merkte dat hij het onderhoud niet wilde openen.

„Een ongeluk! Een zware slag, sir!“ stamelde hij, verward en snel en vermeed nog altoos mij in de oogen te zien. „Verbeeld u eens . . . Archy . . . de kleine Archy is dood!“

„Dood!“ riep ik met aandoening. „Lieve God, wanneer is dan het kind gestorven?“

„Drie weken geleden . . . aan de cholera,“ antwoordde hij.

„Aan de cholera?“ herhaalde ik.

„Ja. De arme knaap werd gedurende zijne akelige ziekte behandeld door den kundigen doctor Parkinson, wien gij zeker wel hebt hooren noemen.“

Ik kon den man maar niet begrijpen. Die drooge, ongevoelige manier van spreken was niet die van een man, die pas zijn eenig kind en te gelijk een tamelijk ruim jaargeld had verloren. Te vergeefs vroeg ik mij zelven, wat die man dan toch in zijn schild voerde. Na verloop van eene korte pauze, gedurende welke Jesse Andrews overal heen keek, behalve naar mij, sprak ik:

„Ik ben genoodzaakt uw neef Archibald Andrews van deze gebeurtenis terstond berigt te geven, en ik hoop om uwentwil dat hij u het jaargeld zal laten behouden. De volgende half jaarlijkse uitbetaling kan natuurlijk geen plaats hebben, zonder daartoe door hem gemachtigd te zijn.“

„Dat spreekt van zelf. Natuurlijk!“ hernam Andrews op denzelfden voortvarenden en gejaagden toon.

„Gij hebt mij zeker niets meer te zeggen?“ vroeg na eene tweede en langere pauze, waarin hij niets scheen zat te peinzen, alsof hij mij nog iets mededeelen.

„Neen . . . ja . . . wacht eens . . . ik nog wel eens een raad willen vragen, die eene van . . . levensverzekering betreft.“

„Eene levensverzekering?“

„Ja, zeker,“ antwoordde hij, en zijn aschvaal werd purperrood, en hij sprak nog sneller dan ger. „Ja, mijnheer. Ik was bang dat Archy zou voor het mij nog gelukt was, voor mij en mijne eene uitkomst te vinden. Om niet aan mijn lot gelaten te zijn, als Archy stierf, heb ik, na rijp en eenigen tijd geleden, besloten, de som van vier pond op het leven van mijn kind te verzekeren. Alle de voorbereidende maatregelen werden genomen. De docter der levensverzekering-maatschappij, in die bij gaan gezegd, hij is aan de cholera overleden, natuurlijk den knaap onderzocht, en de verzekering vier duizend pond, betaalbaar bij den dood van den knaap, werd volgens regt en wet vast gesteld.“

Geen woord kwam over mijne lippen; want een selijke argwaan maakte mij stom.

„Ongelukkiger wijze,“ voer Jesse Andrews voort, deze verzekering plaats eerst veertien dagen na Archy's dood, en de bank weigert thans de uit-

en lijder is geheel verlamd; hij is steeds ijlede en ont groote geneidheid tot slapen. Men geloofde niet, dat hij het einde van Februarij zou bereiken.

EGYPTE.

Uit Alexandrië wordt van den 19den Februarij aan de Times geschreven, dat de heer Anderson, een der bestuurders van de *Peninsular and Oriental Steam Navigation Company*, zich toen in Egypte bevond, om schikkingen te maken en voorstellen te doen tot verdere verbetering van den doorvoer. Hij werd door den onderkoning met groote voorkomendheid bejegend. Daaren tegen had de onderkoning besloten, de afdamming van den Nijl, die voor eenige jaren onder leiding van den Franschen ingenieur Mongel begonnen is, met het doel, om de overstroming der rivier te regelen, niet verder te voltooijen, maar in het belang der scheepvaart in het midden eene opening te laten.

Kunsten, Wetenschappen, Landbouw, Nijverheid, Land- en Volkenkunde.

De Sailor's Home (Het Zeemans-Huis), te Londen.

Voor iemand, die te Londen woont en geene bepaalde bezigheden heeft in de docks, of die hem met scheepskapiteins enz. in aanraking brengen, is er eene zeeheele *terra incognita* te onderzoeken oostwaarts van den Tower. Dit was mij al lang bekend, zonder echter, dat ik eenige neiging bij mij zelven bespeurde, om een togt naar die onbekende streken te ondernemen, tot dat ik een paar dagen geleden door een mijner vrienden, een officier bij de Engelsche marine, ten sterkste aangespoord werd eene inrigting te bezoeken in het verre oosten van Londen gelegen, en ik dus een bezoek had, mij de lange wandeling te getroosten. „Gij moest,” zeide hij, „het *Sailor's Home* in *Well-Street* gaan bezichtigen, vlak bij de Londensche docks; het is een geheel eind van hier, maar als Hollander, zal het u wel de moeite waard zijn eene inrigting te bezoeken, welke den zeeman, zoo lang hij aan wal is behalve al de gemakken van een goed te huis, ook de voordeelen van goede verpleging zonder afzetterij, en de gelegenheid om iets te leeren, zonder daartoe gedwongen te worden, oplevert. Gij kent wel,” vervolgde hij, „het gewone lot van een zeeman, die na eene lange reis ontslagen wordt, en aan wal in handen valt van allerlei volk, dat hem binnen korten tijd tot uitputting en dolheden verleidt, waardoor hij binnen weinige weken al zijne verdiensten kwijt raakt, en in ellende en kommer voortsukkelt tot dat hij op nieuw aan boord kan gaan. In 1833 heeft men hier die kwaal te verhelpen door de stichting van een *Sailor's Home*, of zeemans-huis, en de onderneming is voortreffelijk gelukt. De zorg en moeite daar voor de welvaart der zeelieden gedragen, hebben heerlijke vruchten opgeleverd, dat verzeker ik u, het zal u goed doen zien hoe gelukkig de hulpeloze wezens zich daar gevoelen.”

„Hulpeloze wezens!” riep ik uit. „Dat is het laatste epitheton, dat ik aan een zeeman zou hebben durven geven!”

„Het is echter een zeer gepast woord op een zeeman gepast, die aan wal rondrijft,” hernam mijn vriend. „Een matroos, die een paar jaren achter elkaar op zee geweest, gevoelt zich even weinig te huis als hij op wal stapt, als een man, die in het schuitje van een luchtballon zit. Hij is hulpeloos als een kind; maar niet zoo onschadelijk, en heeft steun en bescherming noodig. Ga eens kijken, hoe of voor beiden hier verzorgd is.”

Ik volgde zijn raad, en trok den volgenden morgen er op uit, om het *Sailor's Home* te bezoeken. Ik geef een kort verslag van mijne wandeling en van mijn bezoek in het gesticht. Zou het niet zeer gemakkelijk en zeer, zeer goed zijn, als men ook bij ons in de onverschillende groote zeehavens dergelijke inrigtingen had? Zou het niet beter zijn, dat de cochte philanthropen en patriotten, welke nu hun geld geven voor zendelingen naar China, of voor de oprigting van standbeelden van *Lourens Koster*, hun overvloed in het vervolg bevesten voor de welvaart van eene klasse van menschen, welke in vele opzichten een der hechtste steunpilaren van onze nationale welvaart uitmaken? Maar wellicht is er iets van dien aard in Nederland. dat mij onbekend is. Ik ben zoolang van huis, dat ik niet op de hoogte ben. Ik geloof echter in elk geval, dat het volgende niet zonder belangstelling zal gelezen worden door alle vrienden van den zeeman.

Hoe verder men oostwaarts van den Tower komt, hoe meer merkt men ook, dat men in eene streek is, waar de zeeman en de schipper te huis zijn. Winkels met allerlei scheepsbehoeften voorzien; ontelbare tapperijen met prenten van schepen in de vensters, en nithangende met groote schepen of beroemde admiralen er op over de deur, kroegen van allerlei aard, uitdragers-winkels en wat niet al meer ten behoeve der matrozen,

waaronder ook talrijke „lommerts” niet te vergeten zijn, verdringen elkander in de nauwe, smerige straten, welke wemelen van zeelieden. Hier ontmoet men een matroos in een rood hemd, daar een jongen bruin gebraden door eene tropische zon, daar een neger koksmaat, glinsterende van vet, en zijne witte tanden aan iedereen toonende, met kleine oorbellen, die hem even goed staan als de ring in den neus van een varken. Zelfs de bewoners der huizen, en de bazen der winkels die welligt nooit de zee gezien hebben, staan in de deuren der woningen met de handen in de broekzakken, en met wijd uit elkander gespalkte beenen, alsof zij op een dek stonden te dutten, en de deftige policeman van Regent-street, schijnt hier de allures aan te nemen, van den wachthebbenden officier. Iets anders dat op deze wandeling zeer in het oog valt, is de spoorweg naar Blackwall, die hier over de huizen loopt, daar een viaduct vormt, elders dwars over de straat snijdt, en kronkelt en draait en overal tegenwoordig schijnt, op de meest verwonderlijke wijze.

Des Zeemans Huis in *Well-Street* ziet er indrukwekkend uit, met de zware kolommen en den breeden stoep, die vóór den ingang zijn, waar gewoonlijk eene menigte zeelieden vergaderen. Men treedt door eene groote dubbele deur en bevindt zich in eene ruime, luchtige zaal, met eene grooten haard aan elk eindeer van. De aanwezigen loopen heen en weer, alsof zij aan boord waren, of zitten op hun gemak bij het vuur hun pijpje te rooken. Het was tegen het etensuur toen ik binnen trad, en ik wachtte om de matrozen aan tafel te zien. Lange rijen van tafels waren in het rond, netjes gedekt, en zoodra de schotels opgezet werden, vielen de gasten met goeden eetlust aan. Het waren meestal krachtige, gezonde menschen, en er heerschte de meeste orde en eene behoorlijke stilte. Ik gevoelde mij niet geheel op mijn gemak; het was mij alsof ik de rol speelde van een bespieder en ik vreesde de eerlijke kerels door mijn bezoek te hinderen. Ik had mij zeer vergist. Geen mensch bekommerde zich om mij. Diegenen welke ik voorbijkwam, keken soms op, met opgeheven mes en vork, maar verwaardigden zich niet eenig ander blijk van belangstelling te geven. Ik was dan ook spoedig weder gerustgesteld over de gevolgen van mijn indringen en slenterde zeer op mijn gemak tusschen de tafels. Ik trachtte een gesprek met een paar der zeelieden aan te knooopen, wat mij echter volstrekt niet gelukte. Ik vernam naderhand, dat ieder burger, die met hen in aanraking komt, op deze wijze, door hen voor een werver gehouden wordt van de Koninklijke Marine, en dat zij dus een instinctmatigen afkeer voor hem koesteren. Aan een kant van de zaal was een reusachtig model van een oorlogschip, en in een hoek van de kamer stond de buste van den kapitein van de Marine, *R. J. Elliot*, den waardigen stichter van deze uitmuntende inrigting.

Boven de zaal zijn de slaapvertrekken, waar ieder gast zijne eigene „krib” heeft. De kleine deuren zijn genomerd en niemand waagt het zonder verlof van den inwoner, om de deur te openen. Ieder gast heeft dus een kabinetje, of kajuitje, tot zijne eigene beschikking. Het rooken is volstrekt verboden in deze slaapplaatsen.

In het gebouw vindt men verder eene groote zaal, met talrijke land- en zeekaarten voorzien, waar ten behoeve der zeelieden voorlezingen gehouden worden door den leeraar van het gesticht; men heeft er ook eene leesbibliotheek en eene naauwkeurige verzameling van allerlei modellen te hunnen behoeve.

Zeer eigenaardig is het ook hier eene geregelde bank te vinden, met grootboek, kassier en het geheele personeel van een dergelijke inrigting voorzien. Zoodra een gast in het gesticht komt, geeft hij, des verkiezende, tegen behoorlijke quitantie, zijn geld in bewaring en trekt het er weder uit, of beschikt er over, geheel willekeurig. Het is ongelooftijk hoe gunstig deze eenvoudige maatregel gewerkt heeft. De zeeman, die nu niet zijn geheel vermogen in zijn zak ronddraagt vermijdt menigen strik, die voor hem gelegd wordt, en heeft, of hij wil of niet, altijd de gelegenheid om zich te bedenken, eer hij zijn zuur verdiend loon verspilt.

Naast het gebouw is ook eene allerhefste kerk ten behoeve der zeelieden, met acht honderd vrije plaatsen, waar ook bijbels en gezangboeken gratis aan de matrozen gegeven worden.

Deze kerk is altijd drak bezocht en het gedrag der zeelieden onder diensttijd moet voorbeeldig wezen. De volgende uittreksels uit de Reglementen van *The sailor's home*, zullen de voordeelen en het doel van deze inrigting, nader doen uitkomen.

• Een matroos betaalt dagelijks twee shillings (£ 120) voor kost en inwoning in het gesticht. Ieder gast heeft een afzonderlijk slaapvertrek. Vier maaltijden per dag worden geleverd. Bewassing van het linnengoed is ook onder deze som begrepen.

• Jongens betalen anderhalve shilling daags, of tien en een halve shilling in de week.

• Verder zal er godsdienstig onderwijs gegeven, de gelegenheid aangeboden worden, om een matig en geregeld leven te leiden, en gepaste zorg gedragen wor-

Met deze woorden stond ik op, om een einde aan het consult te maken. Andrews dankte mij en verwijderde zich spoedig.

Doctor Parkinson bevestigde de woorden van den heer Jesse Andrews tot in de minste bijzonderheden. Hij had den knaap, een aardigen, blondlokkigen jongen van elf jaar, van de eerste oogeblikken zijner ziekte tot aan zijn dood behandeld. De arme kleine had ontzettend geleden, en ongetwijfeld was hij aan de aziatische cholera en aan niets anders gestorven. Aan de ziekte waren ook eene dienstmaagd en nog andere huurders bezweken. • Het gebeurde voegde doctor Parkinson er bij, • is waarlijk voor de levensverzekering-maatschappij even ongelukkig, als zonderling, gelukkig voor den overleden verzekeraar; maar ik zie daarin geen grond om hem de som te weigeren.

Na het ontvangen dezer inlichtingen schreef ik den anderen dag aan de maatschappij en dreigde haar met een geregeldige aanklagt ter zake van Jesse Andrews. Reeds den volgenden morgen vroeg ontving ik een bezoek van een der hoofd-directeuren en deze deelde ons mede waarom de maatschappij tot dusverre de aanspraken van den klager niet had willen erkennen. • Behalve dat wij twijfelen, • zeide hij, • wegens den korten tijd, die tusschen den datum der verzekering en den dood van het kind ligt, zijn er nog verschillende kleine omstandigheden, die ons achterdocht versterken.

den voor alle gelden en eigendommen ter bewaring aan het bestuur gegeven. Men zal tevens aan matrozen, welke eene nieuwe dienst zoeken, zoo spoedig mogelijk een schip bezorgen.

• Schrijven, rekenen, de zeevaartkunde enz., worden kosteloos onderwezen, op bepaalde uren van elken avond, door den leeraar aan de instelling verbonden.”

Bovendien geeft dr. *Ward*, een geneesheer, die in die buurt woont, kosteloos zijne zorgen aan de inwoners van het gesticht, en hij verklaart, dat hij ruim in de gelegenheid geweest is, te zien hoe gunstig deze zeer praktische en in alle opzichten philanthropische inrigting tot dus ver gewerkt heeft. De eenige tegenstanders van de *Sailor's Home* zijn ook niemand anders, dan de houders van kroegen en herbergen in de buurt, die zich door het gesticht van vele klanten en een groot voordeel beroofd zien.

Doorelkander gerekend zijn er honderd zestig zeelieden in de *Sailor's Home* woonachtig. Sedert de opening er van in het jaar 1835, tot in april 1852, werden er nagenoeg vijf en veertig duizend matrozen in opgenomen (volgens de officiële opgaven 44788), waarvan twaalf duizend zes honderd zes en vijftig reeds voor de tweede, derde keer.

Deze laatste omstandigheid levert het beste bewijs op van de doelmatigheid van de inrigting en van het aanzien, waarin ze staat bij degenen, welke de voordeelen er van reeds ondervonden hebben.

De zorg, welke voor gezonde kost en goede verpleging der inwoners gedragen wordt, kan men het best beoordeelen uit de daadzaak, dat in den cholera-tijd, slechts één geval van een doodelijken afloop der ziekte in het gesticht voorkwam, terwijl in de buurt de sterfgevallen, zoowel onder zeelieden als anderen, zeer talrijk waren.

Ik heb verder vernomen, dat de meeste der daar opgenomene zeelieden tot de koopvaardij-schepen behoorden en slechts weinigen tot de Marine, daar de oorlogschepen meestal te Sheerness, Portsmouth, of Plymouth afbetaald worden, en de matrozen gewoonlijk uitgeplunderd zijn eer zij Londen bereiken.

Men vindt ook in de *Well-Street*, eene inrigting, waar zeelieden van alle middelen ontbloot kosteloos opgenomen worden. De meeste bezoekers dezer inrigting zijn ongelukkigen, welke dadelijk na hunne landing in handen der dieven of afzetteren gevallen zijn, welke steeds op den loer zijn voor de onvoorzigtige matrozen.

Zekere heer *Green*, een welbekende reeder, heeft ook eene inrigting naar het model van de *Sailor's Home* voor zijne eigene matrozen gesticht, waar jaarlijks ongeveer vijf honderd gasten aankomen. In de *Well-Street* zijn in den loop van de laatste jaren door elkander gerekend, niet minder dan vier duizend zes honderd matrozen opgenomen.

Het bestuur van deze inrigting is in handen van eenige heeren, onder welke zich een paar officieren van de Marine bevinden, en de geheele inrigting wordt door vrijwillige gaven ondersteund en onderhouden.

Advertentiën.

Vijf-en-twintigjarige huwelijks-vereeniging van
JOHANNES ALBERTUS THOMAS
met
PETRONELLA FRANCINA DAT
BATAVIA, 4 Mei 1853. (316)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, M. E. *Brumsteede, Servatus.*
TJIECOEMBOELOEIT, 5 Mei 1853. (326)

Bevallen van eene DOCHTER *Martha Medhurst*, echtgenoot van
BATAVIA, R. POWELL SAUL.
1 Mei 1853. (319)

Op de Vendutie van Zaterdag 14 Mei te Meester-Cornelis bij kapitein *van Bose*, zal mede worden verkocht: Ambonsch houten Tafelbladen, Ebben en Wortelhout, gekorrelde Sago, Roode Vischjes, Pinang Ratjik, Stangie, Abier, Kayoe Poetie Olie, eenige fraaije Vogels, alles pas van Amboina aangebragt, benevens een span goede wagen- en drie goede bendiepaarden. Alles Zondag 8 Mei voor een ieder te zien. (306)

Op de vendutie van Woensdag 11 Mei zal mede in het local de *Zon* worden verkocht, eenige paren pas aangebragte *Kanarie-Vogeltjes*.
(313) E. S. VOUTE, *Makelaar.*

Op Dingsdag den 17 Mei 1853, voor het woonhuis van den Heer *C. Cristall* in Gang Boentoe, bij het Koningsplein, wegens vertrek door *John Pryoe & Co.* van eenen netten en wel geconserveerden inboedel, en van eene fraaije collectie planten.
Op Maandag te voren te bezichtigen. (328)

De voornaamste was de getuigenis van een buurman, dat hij nauwelijks twee uren na den dood van het jongetje, zijn vader in eene kamer, die aan 't vertrek van het lijke grensde, zich had hooren overgeven aan de luidruchtigste blijdschap, welk onbetamelijk gedrag zelfs niet eens door zijne vrouw werd gelaakt. De directeuren der maatschappij hadden derhalve besloten, in weërvil van Parkinsons verklaring, het lijk te laten opgraven, openen en te onderwerpen aan eene lijk-schouwing. Indien de ouders uit vrijen wil genoegen namen met dezen maatregel, dan zou een geregeldig onderzoek onnoodig worden en de zaak zou aan geen verderen twijfel onderhevig zijn. Onder deze bestaande omstandigheden hield ik dien maatregel voor zeer verstandig, en ik bezocht Andrews om hem en zijne vrouw te bewegen om daarin toe te stemmen. Doch mevrouw Andrews was, naar 't scheen, naar buiten op het land. Alleen mijnheer haar echtgenoot was te huis, en hij was op 't vernemen van mijn voorstel zeer getroffen, zelfs verschrikt, 't geen ik echter ook wel mogt toeschrijven aan zeer natuurlijke gemoedsaandoeningen.

(Wordt vervolg.)

De ondergeteekende belast zich, onder de billijkste voorwaarden, met het houden van boeken-ventduten, het opmaken van Catalogussen van Bibliotheken, en neemt tevens commissiën voor alle zulke hier ter plaatse voorkomende ventduten op zich. Hij recommandeert zich hiervoor beleefdelyk in de gunst des publieks.

(314) **A. SCHAEFER.**
BATAVIA, Sawa Bezaar, tegenover Gang Ketapan
 2 Mei 1853. en het atelier des heeren Oudart.

Toko Rijswijk.

Pas ontpakt een factuur Heeren en Dames Necessaires, Dames Werkdozen, eene aanzienlijke partij Porcelainen Voorwerpen en Luxe-Artikelen voor Étagères, enz. Wollen en gewastdoekte Tafelkleeden. (323)

En vente chez les soussignés la cargaison de l'Antoinette Césard, composée de: Meubles en bois d'Acajou et d'Érable, Glaces avec encadrement gracieux et nouveau modèle. Tableaux, Voitures d'enfants, Orgues de petite et de grande dimension, Objets de luxe, Provisions en boîte, Fruits à l'eau, à l'eau de vie et au vinaigre, Légumes secs, Prunes, Saucissons, Huile d'Olive, Cognac et Vins de la marque connue Baour & Co.

BATAVIA, L. CAMPREDON & Co.
 4 Mai 1853. (317)

S. B. VAN KLEEFF & Co. Passer Pisang.

Wij ontvangen direkt aan ons adres, met het schip *Soloo*, kapitein Kortland:
Gerookte Zalm.
Lengvisch in blik.
Rolpens in stopflesschen.
Een groot assortiment Banket.
Blikken van Alberth. Thijm, waaronder, Gevoegelte.

Tot zeer goedkoopere prijzen: *Fijne Laken Petten.*
 Ook nog met het schip *Jan van Galen* kapitein de Boer:

Seltzerwater op halve kruiken.
 En ten laatste met het schip *Gesina*, komende van Macassar.
Rode Visch in vierkante wijmondsvlesschen.
 (321)

Bij BONNIOL, Mr. Kleedermaker te Batavia.

Rokken en Jassen van zwart 1 kwaliteit f 50.—
 Militaire en Schuttersjassen van blaauw laken. » 80.—
 Broeken van zwart satin de laine. 1 kwaliteit. » 25.—
 Tricot-broeken (Bonjean) zwart. » 25.—
 Tricot-broeken (gekleurd) van f 18.— a » 22.—
 Gekleurde zijden en zwart satijnen vesten f 10.— a » 15.—
 Wanneer men zelf de stoffe verlangt te leveren, is de prijs van het maakloon voor rok of jas f 25.—
 Van een broek. » 6.—
 Van een Vest. » 6.—
 Hij vervaardigt eene geheele kleeding binnen den tijd van 48 uren. (277)

TE HUUR

Tegen 1° Junij, een huis te Petodjo (Oedjong Gang Chaulan), te bevragen bij
 (324) **E. WYSS.**

TE HUUR

Een Huis en Tuintje te Bedara Tjina en een aan den weg naar Tana-Abang, te bevragen bij
 (329) **G. H. B. L. RUDOLPH.**

TE KOOP

Een pas van Padang aangebragt *Batak Dames-Rijpaard* circa 4 voeten hoog, bij
 (320) **E. S. VOUTE, Makelaar.**

TE KOOP

Uit de hand of wel op vendutie op een nader te bepalen dag in de maand Junij eerstkomende, **35 stuks Koebeesten**, waarvan de meeste bezet, te zien bij de Wester Pakhuizen.
 (322) **E. S. VOUTE, Makelaar.**

TE KOOP

Het land Tjikoya, gelegen in het Westerkwartier der ommelanden van Batavia, te bevragen bij
 (325) **G. H. RENSING.**

Stoomschip AMBON.

Het vertrek van dit stoomschip via Samarang en Soerabaya naar Macassar en de Molukken is bepaald vier-en-twintig uren na aankomst der verwachtte landmail in stede van het bereids geanonceerde vertrek der stoomboot **BANDA**, Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten kantore van **BATAVIA, 4 Mei 1853.**
 (318) **B. KOPERSMIT & Co.**

Scheeps-Berigten.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Mei 4	Nederl. Indisch	Batavia	Tan Ingok	Pecalongan	28 April	
» 5	»	Sajamashoor	Oesoep	Samarang	22 »	
» 5	Engelsch	Caroline Agnes	Morris	Port-Philip	»	Morgan, Melbourn en co.
» 5	Nederlandsch	Gleaner	Thierbach	Soerabaya	24 April	Kreglingh, Dammier en co.
» 6	»	Z. M. stooms. Merapie	luit. t/s. 1 kl. Muller	Sunansap	2 Mei	
» 6	»	Baltimore	Posatkoke	Australie	»	B. Kopersmit en co.

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Mei 4	Nederl. Indisch	Almansoer	Said Habis	Samarang
» 5	»	Kim Toksing	Kwee Tjoksang	»
» 5	»	Ambarawa	Buijkes	Soerabaya
» 5	Engelsch	William Rennie	Silke	Rotterdam
» 6	»	stoomb. Chusan	Down	Singapore
» 6	Nederl. Indisch	Yatis Liong	de Wolf	Padang

In lading liggende Schepen te Batavia.

Flag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	Elizabeth Antonia	Schippers	in reparatie	Haager en Soetman
»	Oisris	Crans	Soerabaya	»
»	Loopuyt	Boumeester	Samarang	de Weerdt, Ruyl en co.
»	Soelo	Kortland	Soerabaya	van Ommeren, Rueb en co.
»	Jan van Galen	de Boer	»	»
»	Staatsraad Baud	de Jong	Samarang en Soerabaya	B. Kopersmit en co.
»	Baltimore	»	»	»
»	Plancius	Rotgans	Nederland	Tiedeman en van der Burg.
»	de Vrienden	Tijdeman	»	Maclaine, Watson en co.
Nederl. Indisch	Tjaj Gean	Tan Teksoej	»	»
»	Faid Alim	Bahawé	Palembang	Coulster en co.
»	Bencoolen	Ardasier	Bencoolen	»
»	General Chassé	Rohling	»	Paine, Stricker en co.
»	Sumatra	Vader	Padang	Fectory
»	stoomb. Padang	Perrille	Padang en Bencoolen	B. Kopersmit en co.
»	Alnoer	Baharmoes	Samarang	Coulster
»	stoomb. Java	Worthington	Singapore	Maclaine, Watson en co.
»	Ellen	Lebert	Samarang	John Pryce en co.
»	Djelanis	Said Alie	»	Coulster
»	Stoomb. Ambon	Bergner	Macassar en Moluccos	B. Kopersmit en co.
»	Batavia	Tan Ingok	»	»
»	Said Maashoor	Oesup	»	»
»	Gleaner	Thierbach	»	Kringling, Dammier en co.
Engelsch	Columbine	Spencer	Cork	Maclaine, Watson en co.
»	Union	Chapman	Cowes	»
»	Bombay	Dixon	Singapore	Hunter, Houghton en co.
»	Mary Catherine	Buller	Cowes	Pitcairn, Syme en co.
»	Glendareg	And. White	Cork	»
»	Mary Cannon	Renny	Australie	»
»	Caroline Agnes	Morris	»	Morgan, Melbourn en co.
Amerikaansch	Kepler	Ballard	New-York	Paine, Stricker en co.
»	Palmetto	Manly	San Francisco	Maclaine, Watson en co.
Fransch	Rica	Darmer	Antwerp	»
Fransch	Antoinette Césard	Marin	Samarang	B. Sanier, Suermont en co.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.
 Met het N. I. stooms. *Java*: de heeren *Van der Heel*, — *Gaspers*, — mevr. de wed. *Rappard*.

VERTROKKEN PASSAGIERS.
 Met het N. I. schip *Tartar*: mevr. *Prins* en 5 kinderen.

Handels-Berigten.

De wekelijkse Gouvernements veilingen van Spaansche Matten hebben plaats gevonden tot de navolgende gemiddelde prijzen:
 Mei 7 1853. 40000 Mexicaansche met den Arend f 2.64 $\frac{1}{2}$ silver.

Aanvoer.

Van Nantes per fr. schip *Antoinette Casard* kapt. Marin agt. B. Sanier, Suermont en co.
 25 led. vaten. 8 kn. machinerien. 1 do. dollars. 25 do. meubel. en krammerien. 1 do. schilderijen. 1 do. kleimoden. 1 do. provisien 3 va. boter. 1 kt. wijn. 81 kn. meubel. en krammerien. 1 do. glaswerk. 92 do. kaas. 12 tobb. kaas. 100 va. spek. 25 kn. confituren. 100 vat asjn. 25 va. groenten. 5 balen kurjen. 30 ma. likeur. 100 ks. olij olie. 150 do. cognac. 50 do. suren. 8 do. provisien. *Order.*
 34 ks. provisien. 1 do. looden capsules. 1 vat. gips. 14 kn. provis. 1 do. keuken gereedschap. 14 coll. provis. 8 kn. wijn. 6 blikken olie. *de Agenten.*
 9 kn. provis. *E. M. Gumprecht.*
 1 do. kleederen. *Tiedeman, en v. d. Burg.*
 100 do. provis. *de Fionnas.*
 3 do. schirkundige voorwerpen. *Chaulan.*
 4 do. zadelwerk. en krammerien. *Coudraij.*
 3 kn. hoeden. 1 do. krammerien. *Herman, en Blavet.*
 Van Calcutta per eng. schip *Mary Cannon* kapt. W. Renny agt. Pitcairn, Syme en co.
 650 zakk. rijst. 750 do. gram. 1600 do. paité. 1320 do. rijst. 300 do. suiker. 28 coll. meubelen. 5 va. speterien. 1 do. provis. 6 kn. kerrij speterien. 1 do. katoen hemden. 13 coll. matrassen 3 do. karren boomen. 3 do. meubelen. 2 kn. tongen. *Order.*
 Van Soerabaya per Ned. schip *Sumatra* kapt. 12 kistj. roodewijn. *Order.*
 Van Londen per Ned. schip *Vrienden* kapt. Tijdeman agt. Maclaine, Watson en co.
 401 coll. machinerien. 738 do. do. 6650 ps. vuursteen. 10050 do. do. 6050 do. do. 15 zakk. do. 26 kn. krammerien. 1 do. modewaren 7 coll. provis. 1 kt. inh. 1 orgel. 6 do. glaswerk. 1 vat steel. 9 9 coll. machinerien. 28 do. 30 mn. champagne. 1 wagen. 5 kn. ijzerwerk 13 coll. staalwerk. 70 do. aarde en glaswerk. 5 do. div. krammerien, 1 wagen en toebehooren. *Maclaine Watson en co.*
 2 kn. boeken. *Adam en co.*
 11 do. div. krammerien. 3 do. glaswerk. 5 coll. inh. 2 wagen. 5 do. ijzerwerk. 3 kn. do. 3 coll. aarde en glaswerk. 2 kn. inh. 1 klok en 2 barometers. 1 piano. 15 kn. div. krammerien. *Order.*
 Van Indramajoe per Ngl. Ind. bark *Djelanis* gek. Said Mochmat bin Alie.
 55 $\frac{1}{2}$ pic. dammer. 2 corg. haena. aanb. geb. lad. v. Palembang.
 6 corg. sirie bakj. 5 catj. buff. hoorn. 1 cogr. saronga. aanb. geb. lad. v. Samarang.
 4220 pic. suiker. *Haager en Schuurman en co.*
 Van Samarang per Ned. Ind. schip *Ellen* kapt. Lebert.
 95 st. chin. doodkt. planken. 439 do. balken. 325 do. kleine balken *Jahn Pryce en co.*
 4 roll. chin. matten. *de Gezagvoerder.*
 Van Samarang per Ned. Ind. stoomschip *Java* kapt. Worthington.
 1 piano. 3 kn. indige. 10 kn. katoen 2 ks. divers. 1 pak sadel. 7 tromm. beschuit. *Maclaine Watson en co.*
 Van Samarang via Tagal en Indramajoe per Ned. schip *Plancius* kapt. Rotgans.
 1137 $\frac{1}{2}$ pic. rijst. 156 $\frac{1}{2}$ pic. do. do. 2700 do. suiker. 14 $\frac{1}{2}$ pic. do. bespok. 60 legger arak 1 $\frac{1}{2}$ pic. lange peper. 1 doos. varkens borstels. 1 groote plank. 1262 st. buff. hoorns. 35 pic. rotting *Tiedeman en v. d. Burg.*
 Van Samarang per Ned. Ind. stoomschip *Padang* kapt. Perrille.
 1 reiswagen. *Maclaine Watson en co.*
 2 pak leder. 1 kt. doeken. 6 corg. shawls. 3 do. kleedjes. 45 pak zijde garen. *Oefj Matjoen.*
 2 krandsj. 1 kist. tuigen. 2 japara banken. 1 pak 1 kist. petis *Order.*
 1 kt. sigaren. 1 trom. kleederen. 4 do. beschuit. *Schuur.*
 1 kt. modewaren *Brandon en Meyer.*

1 pak matten *H. A. Klerke.*
 1 kt. blikk. tromm. 5 corg. jav. sarongs. 15 ps. do. do. 5 corg. kleedj. 26 pr. do. schoenen. *Said Salim bin Hoesta.*

Van Samarang per ned. ind. bark *Alnoer* gez. Seck Sabat Bahar.
 1 pak gelooideder 3 kn. hout kolon 1 do. java doeken 500 do. goudraad. 1 kt. gedr. garnalen. 1 do. do. visch. 1 vt. petis. pik. was. 2 pakk. planken. *Sie Yostiang.*
 2 kist. eur. sarongs. 15 st. zijde slendangs. 1 corg. bat. doeken. do. do. sarong. 30 st. gelooideder. 65 do. eur. chitsen. 3 do. grijs. 40 do. do. tabak bloed. 25 corg. jav. gelooideder. *Tji Oek.*
 5 kn. jav. sigaren. *Seck Said.*
 1 stel hendie paarden tuig. *Coulster.*
 9 $\frac{1}{2}$ pic. gedr. garnalen. 1 bendie. 1 paard *Tji Oek.*
 1 kt. parapluen 6 do. manufact. 2 do. glaswerk. 4 do. kramer. 5 do. rijswijn. 2 do. eaudé cologne. 1 do. leder. *Pandj & Stiel.*
 1 kt. schilderijen. *de Weerdt Ruyl en co.*
 70 zakk. koffij. *Oefj Tjansjoen.*
 6 corg. jav. sarong. 23 pr. inh. muilen. 1 corg. beng. chitsen. *Said Maget.*

Uitvoer.

Naar Nederland per Zweeds schip *Oscar* kapt. Gavin.
 9181 $\frac{1}{2}$ pic. suiker. 584 $\frac{1}{2}$ pic. do. do. 200 do. sapanhout. 125 do. rotting. *lad. v. Soerab. Fraser Eaton.*
 31 kn. notenmusoat *Hunter. Houghton en co.*
 769 pic. zw. peper. 30 do. rotting. 54 do. rijst. *Pitcairn-Syme.*
 763 pic. suiker. *Busing Schroder en co.*
 Naar Indramajoe per ned. ind. bark *Alnoer* gez. Said Alie bin Salim Alkaf.
 1 wagen. 1 kistj. lepels vorken, messen. en divers. gebr. *Beijoo.*
 1 kt. krammerien. gebr. *Rosely en co.*
 Naar Samarang per ned. ind. bark *Kim Hog-ang* gez. Oefj Bah.
 3 corg. hambelohout. 8 pic. comijn. zaad. 1025 st. vischkuit. krandsj. tabak. 3000 ps. silv. sp. matten. 49 pic. was. *de Gez.*
 1 kt. thee. 120 st. stalen pannen. *Oen Tjeng.*
 Naar Soerabaya via Samarang per ned. ind. stoomschip *Macassar* kapt. Chevalier.
 7 kn. muilen. 8 rol. matten 2 speelafels 1 kt. schilderijen. en gels. 3 vaten bier. 1 kistj. pletwerk. *B. Kopersmit en co.*
 71 kn. ruwe drills. 100 kn. madapollens. *N. H. M.*
 2 kn. glaswerk. 3 do. krammerien. 1 do. medicijnen. *Bakre en K.*
 6 kn. gedr. kat. slendangs. 2 koperen suiker pannen. *Order.*
 5 kn. modewaren. 1 kt. franjes. 1 do. messen. 1 do. knoppen. modewaren. 2 do. krammerien 1 do. jaconets. 1 do. goederen. woll. goederen. *Pandj & Stielhaus en co.*
 15 ks. maagbitt. 20 do. elixer. aromatique. *Kreglingh. Dammier.*
 1 pak drukwerk. 1 do. boekwerk. *H. M. v. Dorp.*
 12 stoelen. 1 etager. *Munder.*
 1 kt. 1 orgel 1 do. gewigten v. idem. 1 do. hemden. *Vaupel.*
 1 kt. arcanum. *Paine, Stricker en co.*
 21 kn. cambricks. *Pitcairn Syme en co.*
 4 kn. glaswerk. 1 do. speelgoed. 1 do. krammerien. 1 do. kat. pluein. *Metsendorff. Wilmans en co.*
 400 ps. goudgeld. *Said Aht. Alatas.*
 3 pic. poetjeok 17 do. blad koper. *Seck Jawaes.*
 500 sp. matten. *Seck Said Maget.*
 580 do. idem. *Said Seck Jufrie.*
 19 kn. led. zakken. 2 ks. kajoes poctie olie. v. *Ommeren Rueb.*
 61 pakk. poetjeok. 2 kn. chitsen. *Said Seck Alatas.*
 2 kn. ijs. 2 vn. bier. 1 kt. koek 1 vat meel. *Berne.*
 6 pakk. was. 1 kt. chin. zijde. *Seck Nasir Thindus.*
 24 kn. lijnwaden. 1 vat aardewerk. 1 do. brandewijn. *Morgan born en co.*
 1 vatj. zooddeerde 1 do. verf. *Jap Njia.*
 en *Gouvernement.* goederen.
 Naar Rotterdam per eng. schip *Wm. Rennie* kapt. E. J. 4043 pic. koffij. 595 do. do. 16 do. sapanhout. 14 do. goud. do. rotting. 38 do. sapanhout. *Morgan Melbourn en co.*
 Naar Nederland per Ned. schip *Gesina* kapt. B. Kopersmit. 98 $\frac{1}{2}$ pic. schildpad 320 $\frac{1}{2}$ pic. paarlemoer. aanb. geb. lad. v. 150 pic. rotting 50 do. sapanhout. 9642 $\frac{1}{2}$ pic. do. koffij. 1 kt. boeken. v. *Dorp.*

Théâtre Français de Batavia.
 Lundi, 9 Mai 1853.

ANNE DE BOULEN.

Gedrukt te Batavia, bij H. B. B. B.